

Budapest, 1898. péntek, szeptember 2.

II. évfolyam, 203. szám.

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével)

Száma mindenütt 1 krajczár.
Hónapostási ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai szállítással: egy hónapra 60 kr.

Esti Hírlap

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.

Szerkesztőségi órák:
délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

Kiadóhivatal nyitva egész nap.
Szerkesztőségi telefon: 086.
Kiadóhivatali telefon: 383

1950 koronára játszanak

az e heti augusztus 29-től szeptember 3-dikáig megjelenő összes lappéldányok és pedig a napi 50 koronás és a heti 200 koronás főnyereményen kívül, a fel nem vett s újra sorsolás alá eső nyereményekre; 18 ötven koronás és 4 kétszáz koronás főnyereményre is.

Budapest, szeptember 2.

Az osztrák birodalmi gyűlést a császár szeptember 26-dikára hívta egybe.

Caraignac hadügyminiszter Henry hamisítása dacára azt hiszi, hogy Dreyfus bűnös.

Kaiser Karl VI.

Ez egy torpedó-hajó neve, s a hajó a közös haditengerészet számára készült. Tengerre bocsátják október 4-ikén Triesztben, s ott lesz az ünnepélyen Frigyes főherceg és Izabella főhercegnő. Magyarországra is érkeztek meghívók — természetesen német nyelven — a Marine Commandant nevében Vice Admiral Freiherr von Spauntól. Az ünnepély a dinom-dánom jelentőségén felül nem emelkedik. A hadi flotta szaporítása talán szükséges és talán örvendetes, hogy még telik rá — de nem bizonyos. Hanem bizonyos, hogy ez a kis marina-mulatság is ép olyan tagadása Magyarországnak lételemének, mint a nagy és nagyobb dolgok, az egész hadsereg, a külügyek vezetése, a diplomáciai vagy konzulsági testület, állami pecsétek és birodalmi címek.

Először is Kaiser Karl VI., kinek nevével a torpedó-hajót fogják hívni, a magyar történelemben III. Károly király gyanánt ismeretes. Másodszor: a Marine Commandant talán egy köztársasági hatóság? Inkább »kaiserliche« sem többé, nehogy utána kelljen tenni a törvényszabta »und Königliche« kiegészítést.

És ugyan mit kell éreznünk, mikor a kiadott ünnepi program végét olvassuk arról, hogy az új hajó tanúsága a hazai ipar kitűnőségének, büszkén viselheti tehát a nagy VI. Károly nevét és kevélyen lobogtatja a vörös-fehér-vörös zászlót, büszke jelvényét a mi hazánknak, tudniillik a közös hadsereg Vaterlandjának. Mit kell éreznünk? Hozzá szoktunk már a pirongáshoz, egyebet ugysem tudunk.

Magyarország államiságának ki-domborítása egyszerűen nem szokás, sőt tilos. Benne vagyunk a törvényben, mint Ausztriával tökéletesen egyenlő rangú fél, de mióta ez benne van, egyszer sem történt, hogy a közös egyenlőségből mást magyaráltak volna ki, mint kizárólag osztrák érdeket, osztrák színt, osztrák lényegét — semmi mást.

Kicsiségbe sem vergődhetünk el annyira, hogy Magyarország önálló állami jellegét, akármilyen hitvány sárszit is megkapjon. Se a külföld felé, se a közös ügyekben Magyarországnak még csak neve sincs, állami jelvényei ismeretlenek. A külügyminisztérium kurirja, ki a konstantinápolyi nagykövetséghez viszi el a diplomáciai okiratokat, az osztrák császár nevében kiadott igazolvánnyal utazik. A külügyminisztérium állítja ki nagy kétféjű sással, fekete-sárga czifraságokban az igazolvány pedig rendesen magyar listviselőnek szól, ki Ujvidéknél veszi át a magyar postától a táskákat, hogy ki ne téessenek a szerb, bolgár és török posta kiszámíthatatlan eshetőségeinek. Még ez a kurir is, kinek igazolványát az egész uton talán 4—6 szem látja csak, nem vihet magával egy sornyi bizonyítványt sem, mely Magyarország lételemét ily nagy magányban és ily kevés tanu előtt valahogyan elárulhatná.

»Kaiser Karl VI.« a megszokott szomorú nóta. Fájdalom, annyira megszokott, hogy már a fülét sem sérti az embernek, ha politikuskok ezek az emberek. A közös hadsereg se szárazon, se vizen nem tart ugyan parádét, melyen meglátna csak egy távoli vonatkozást is Magyarországra. Fizess magyar és hallgass!

Már a Kais. und Kön. Marine Commandant is inkább eltörülte a címét, nehogy jelentőségét magyarízzanak bele. Akármilyen apróság is, de nem lehet tagadni az ilyen jelentőségét. A nagyobb jelentőségekkel már régen elbántak, ami még valahol fennmaradt, irtják azt is. Azt meg még soha senkisé-

mondta, hogy hazánk kedves jelvénye a vörös-fehér-zászló. Ettől a merész állítástól még a fekete-sárgát is megkimélték. De hát haladunk és feledünk. Mi pedig szépen megnyugszunk.

A választók névjegyzéke.

(Az Esti Hírlap tulajdonságai.)

A főváros központi választmánya ma délelőtt 10 órakor Matuska Alajos a polgármester elnöke alatt tárgyalás alá vette a jövő évi képviselői választói névjegyzék ellen beadott felszólalásokat s e felszólalásokra tett észrevételeket.

232 felszólalást és 10 észrevételt adtak be.

Az ülésnek csak 2 nevezetesebb mozzanata volt, az egyik a IV., a másik a VIII. kerületi reklamációk tárgyalásával merült fel.

Az első kerületben történt 15 felszólalás közül csak a Sipánics Elek dr.-é a Kaszics-féle szabad polgári párt tagjává nevezetes, aki 11 társnak felvételét kérte. A választmány a csatolt okmányokhoz képest részben teljesítvén a kérelmet, részben elutasítólóg határozott.

A vizárvárosból egyetlenegy felszólalást se adtak be.

O-Budán 5-on szólaltak fel.

A negyedik kerület felszólalásai közül azonban rendkívül érdekes esetnek jött nyomára a választmány. Az egyes kerületek vezetői közül, mint Andrássy Géza gróf, Hindy Kálmán, Hegedűs Sándor, Böck Géza dr. s még igen sokan állítólag felszólaltak, hogy vegyék őket fel a IV. kerületbe. Már maga ez a tömeges átvándorlás is sajtószertűnek tünt fel a választmány előtt. A kérvények tüzetesebb vizsgálása azonban azt eredményezte, hogy a választmányban gyaman merült fel a kérdéses aláírások valóságára vonatkozóan. Böck Géza dr., ki maga is tagja a választmánynak, jelen volt az ülésen s egyesek kérdésére, kik azt akarták megtudni, hogy adott-e valakinek meghatalmazást a felszólalás aláírására, azt felelte, hogy nem nyilatkozik, mert nem akar ilyen ügybe keveredni. Tény az, hogy a gr. Andrássy-féle, Hindy Kálmán-féle felszólalásoknál aggály merült föl, nincs kizárva azonban, hogy ezen csak megbiztak valaki mást az aláírással. Az aláírások hamissága, mellett azonban az szól, hogy ötéven felül van az a felszólalások száma, amelyeknél az aláírások és a tanuk aláírásai is ugyszólván egy kéz írásának látszanak. A választmány ezzel szemben Feleki Béla, Preyer Hugó felszólalásai után elhatározta, hogy a nevezetteket és áll lában mindenkit, akinek felszólalásánál aggály

merült fel, nyilatkozattételre szólít fel, vajjon az aláírás az övé-e, vagy megbizott-e valakit? Ha a felelet igen lesz, akkor a kérvény értelmében határoz, — ha azonban tagadó választ kapna a választmány, akkor az összes felszólalásokat a bűntető bírósághoz teszi át. A IV. kerületben még nevezetes a Szadowszky József felszólalása a »Sasok« nevében, ki 158 választó felvételét kéri. Nagybörést felvették őket.

A Lipótvárosban 54 felszólalás történt. Itt kihagyták Linczy Leót, Lederer Sándor lovagot, Légrády Imrét, Papp Dávidot, stb. Utólag persze felvették őket.

A terézvárosi választók közé felvették Gülléri Mór, az országos ipar-egyesület igazgatóját.

Az Erzsébetvárosban 20-an szólaltak fel. Közülük van Trestyánszky Béla gyógyszerész s Géliert Jenő tanár. Szinte felvették őket.

A Józsefvárosban reklamációk következtében felvették Kossuth Ferenczet Szócs Pált, Kanovits plébánost, Fábinyi Teofil a volt igazgatógymiszteit.

Az érdekeltek közt nagy vitát támasztott a függetlenségi párti Kovács Gyula észrevétele, ki azon alapon támadja meg Fábinyi felszólalását, hogy az a törvényrendelet ellenére nem volt kitéve közszemlére, hanem el volt zárva az előjáró Wertheim-szekrényébe. Kovács Gyula itt tanára is hivatkozott, egy hírlapíróra, kinek az előjáró megtagadta az iratok előmutatását. A központi választmány jelentést kért az előjárótól. Ez tagadta azt, hogy az iratok nem voltak kitéve közszemlére, azt azonban beismerte, hogy a kérdéses hírlapírónak nem adta ki az iratokat, ezt pedig azért tette, mert az a hírlapíró azt hírlapi cikkeik írása czéljából kérte. Kérte az észrevételnek azon okból való elutasítását, mert a kérdéses hírlapíró nincs felvéve a választók névjegyzékébe.

A választmány ekkor konstataulta a törvényt, amely kimondja, hogy a névjegyzéket és felszólalásokat a hivatalos órák belül bárki bármily czélból megtekintheti és lemásolhatja.

Preyer Hugó ekkor azt indítványozta, hogy tegye át a választmány az ügyet a polgármesterhez azzal, hogy a polgármester figyelmeztesse az illető kerületi előjárót, hogy az máskor szigorúan alkalmazzák a törvényhez.

A választmány ezt az indítványt elfogadta, az észrevételt azonban elutasította azzal az indoklással, hogy nem Kovács Gyulának, hanem annak a hírlapírónak kellett volna az észrevételt megtennie, a kin a sérelem történt. A központi választmány nem vette figyelembe azt, hogy Kovács Gyulával is megörtént e sérelem.

Végül a Ferencvárosban 12 felszólalást adtak be, melyeket a választmány a csatolt okmányokhoz képest részben kedvezőleg, részben elutasítólóg intézett el.

A Dreyfus-ügy bonyodalmái.

— (Az Esti Hírlap táviratai.) —

Páris, szeptember 2.

Tudvalevőleg Pellieux tábornok volt az, aki a Henry által hamisított levelet először hozta nyilvánosságra, hogy annak tartalmával Dreyfus bűnösségét bizonyítsa. Ez a Zola-pörben történt. A Gaulois ennek a körülményeiről a következőket írja:

Pellieux tábornok a kérdéses levelet azért tette közzé, mert a Zola-pör során levelet kapott az egyik esküdtől. A levélben csak ennyi állott:

»Mint emberek nem kételkedünk, mint esküdteknek azonban kérnünk kell tábornok urat, hogy Dreyfus bűnösségének kétségtelen bizonyítékát szolgáltatassák.«

Ugyanezeken egy másik esküdt ügyvéd barátjától is kapott Pellieux levelet, amelyben az áll, hogy az esküdtek kívánják Lebrun Renault vallomásának a közlését.

Pellieux az első levelet Delagorge törvényszéki elnöknek, a másodikat Boisdeffre vezérkari főnöknek küldte el Boisdeffre jelentést tett a dolgról Billott akkori hadügyminiszternek, mire elhatározták, Lebrun Renault kapitányt nem hallgatják ki. Ugyanezen a napon jelent meg Pellieux tábornok a Zola-pör tárgyaláson mint tanu, s amikor látta, hogy Labori hatalmas érvelése mily nagy hatást tesz az esküdtekre, a saját felelősségére közölte, hogy egy új, harmadik levél is van (az a melyiket Henry hamisított) amely Dreyfus bűnösségét kétségtelenné teszi.

Pellieux régebben kételkedett Dreyfus bűnösségében. Gonse tábornok, hogy lelkiismeretét megnyugtassa ekkor átnyújtotta neki a kérdéses levelet. Pellieux hitt bajtársainak és nem vizsgálta meg, hogy a levél tényleg valódi-e.

Most, hogy Pellieux belátta, mily rutul rászédtek, levelet írt Páris katonai kormányzójának Zurlinden tábornoknak, amelyben felháborodását fejezte ki Gonse aljas eljárása fölött és nyugdíjaztatását kérte, mert, ugymond, **becstelen emberekkel nem akar tovább szolgálni.**

Zurlinden erre szívélyes hangon levélben válaszolt és kérte Pellieuxat, hogy álljon el szándékától, amit Pellieux meg is tett. Pellieux, mondja, végül a Gaulois, határozottan a Dreyfus-pör revíziója mellett van.

Páris, szeptember 2.

Bizonyos, hogy a kormány kebelében a Dreyfus-pör revíziója: illetőleg két áramlat uralkodik. Az egyik amellett van, hogy nincs helye a revíziónak, mert Henry hamisítása, amely két évvel az ítélet után történt, nem lehet bizonyíték a Dreyfus ártatlanságának. Ezzel szemben a revízió-pártiak azt hangoztatják, hogy 1894-ben, amikor Dreyfust elítélték, Henry volt a fő terhelő tanu és az a körülmény, hogy az alezredek is hamisított, gyanússá teszi akkori vallomását is.

Cavaignac kijelentette, hogy bármily aljas büntetés is a Henry hamisítása, ez őt abban a hitében, hogy Dreyfus bűnös, nem ingatja meg. Dreyfus bűnösségét oly okmányok is bizonyítják, amelyeket sem a parlamentben, sem a pedig a Zola-pör tárgyalásán felbírni nem lehetett.

Brisson ellenben azt mondja, hogy most nem arról van szó, bűnös-e Dreyfus, vagy sem, hanem igenis az egész országot nyugtalanító óriási fontosságú ügyről, amelyre világosságot kell deríteni, hogy a felizgatott és gyanakvó közvéleményt megnyugtassák.

Páris, szept. 2.

A kormány eddig még nem határozott a Dreyfus-pör revízióját illetőleg. Ma újra miniszteri tanács lesz, amelyre hír szerint a Svájcban időző Bourgeois minisztert is visszahívták.

Páris, szeptember 2.

A Henry által hamisított levél, hír szerint, három részből áll. A levél felső és alsó része valódi, a középső részt azonban, amelyben Dreyfus neve ki van írva, Henry ragasztotta bele.

Páris, szeptember 2.

A «Figaro» előadja, hogy a tegnapi előtti minisztertanácsban és a tegnapi Brisson, Cavaignac és Sarrien miniszter közt lefolyt értekezleten a Dreyfus-pör revíziójának kérdését beható vizsgálat tárgyává tették, mely alkalommal véleménykülönbségek támadtak. A minisztertanács egy része a revízió ellen foglalt állást, mert a Henry alezredek által elkövetett hamisítás Dreyfus elítélésének utáni időbe esik és semmi köze azokhoz az iratokhoz, melyekből a bírók meggyőződésüket merítették. A miniszterek határozathozatal nélkül váltak el egymástól. Valószínű, hogy Brisson elnöklete alatt ma este újból összeülnek. — *Matin* azt hiszi, hogy Bourgeois távolléte volt az oka annak, hogy a minisztertanács határozatot nem hozott.

A beiratások.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Ugy látszik, hogy pár napra minden politikai és egyéb szenczációnk fölé emelkedik pillanatnyi jelentőség tekintetében Budapest az iskolai beiratások ügye. Már az első nap is izgatottan telt el, ma a leveled csak fokozódott. A tegnapi nap különben egyes meglepő jelenségeket mutat, kiűnt, hogy míg az ötödik kerületi realiskola első osztályába nem lehetett már új jelentkezőt felvenni, ugyanezen iskola nyolczadik osztályába mindössze két tanuló iratkozott be. Az általános kép különben az, hogy míg a realiskolákat mind kevesebben keresik, a gimnáziumok valóságos ostromnak vannak kitéve kivétel képez az ágostai evangélikus (deákteri) gimnázium, ahol ma kezdődött a beiratás az első osztály számára 60 üres helylyel. Ide elsősorban evangélikusokat vesznek fel.

A real- és polgári iskolákban még mindig elég hely van, a leánypolgári iskolák jóformán megteltek, de a váczkerületi állami felső leánypolgári iskolában csak a negyedik osztály van megtelve, a többiekben van még elegendő hely. A polgári iskolákban nagyon megkönnyíti a beiratkozást a tanács maga rendelkezése, hogy a tandíjmentességre igényt tartók erre irányuló egyszerű kijelentés alapján későbbi intézkedésig felmentetnek a tandíj azonnali lefizetése alól.

Az elemi iskolákban csendesesen megy minden. Majdnem mindenkit felvettek, csak a tanköri illetékesség miatt volt itt-ott kifogás.

Legtöbb üres hely van ma reggel a VIII. ker. állami gimnáziumban és a IX. ker. református gimnáziumban, az előbbiben 210, az utóbbiban szintén 200-on feül.

A végső eredmény tehát az, hogy eszidőszert még majdnem minden iskolában van üres hely — ha nem is minden egyes iskolában. Egyébiránt mindennemű panaszzsal Erdődi Béla dr. tankerületi főigazgatóhoz kell fordulni.

A budapesti felső ipariskola igazgatója Hegedüs Károly az iskolai beiratások és felvételek ügyében, amelylyel tegnapi vezércikkünkben részletesen foglalkoztunk a tegnapi nap folyamán egyik napilap tudósítója előtt kifejezést adott annak a különös nézetének,

»hogy fővárosunknak s az országnak nincs szüksége több oly magasfoku ipariskolára, mint amilyen a budapesti és kassai ipariskola. Iparunk nem bírja el — ugymond — ha több művezetőt képeznének. Csak egy esetben volna kívánatos az ipariskola kibővítése, tudniillik akkor, ha végző tanulói nem gyáripari munkavezetői állásra törekednének, hanem mint önálló iparosok gyermekei, szülőik iparműhelyében értékesíteni szerzett ismereteiket és ügyességüket. Ezt azonban ez ideig csak elenyésző csekély mértékben tapasztalták. A múlt évben is 86 tanuló közül csak 18 volt önálló iparos gyermeke.

Hegedüs kir. tanácsos, igazgató szerint tehát az iparos pályára a szülőktől örökölt joggal kell lépni. Ez a fő, s nem az, hogy az eddig úgy is került iparos pályára minél több képzett iparost neveljünk.

A pesti ier. hitközség Talmud-Tóra intézetében (VII. Rombach-utca, zsinagóga épület) a beiratások a következő napokon fognak végbemenni: szeptember 4-én d. e. 11-12; szeptember 5., 6., 7. és 8. napjain d. u. 4-5. Beiratásra jelentkezhetnek a fővárosi közép és polgári iskolák tanulói. A tanítás kezdete lesz vasárnapon, szeptember 12-én.

A babona.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A Magyar Színház nem vesztegeti az idejét. Még ugyszólván a szezon küszöbét se léptük át és már a második újdonsággal csalogatja be a közönséget, amely még mindig nem igen hajlandó elhinni, hogy a nyárnak vége és hogy nagyon kedves dolog kényelmes zártszekrély végigévezni egy bohó operett mókáit, nótáit.

Egy ilyen operette — természetesen francia operett — a Magyar Színház holnapi újdonsága, melynek főpróbáját ma tartották meg. »A babona« — *Fervier* és *Clairville* operettje, melynek zenéjét Viktor Roger írta, s melyet Makai Emil fordított kiűntően magyarra, — szintén az átöltözködések régi szinpad fogását hívja segítségül, de amellett nem nélkülözi az ötleteket sem és helyzeteiben annyira a komikum, hogy elejétől végig nem jut eszünkbe a valószínűség hiányát felpanaszolni. Az a babona uralkodik Canche pásztorfiú (Kalmár) vidékén, hogy csak az lehet igazán boldog, aki auguszus havában, holdtöltekor, egy boldogtalan embert boldoggá tesz. Canche jegyben jár a kis Yvette (Vilád Gizella) és hogy boldog lehessen, keresi azt a boldogtalan, akit boldogsághoz juttathatna. Meg is találja Valentin dragonyos kapitány (Kemény) szmelyében, aki pásztorfiúnak öltözve bujdosik, mert párbajban megölte az ellenfelét és most keresik, hogy lenyakkazzák.

Hogy Valentint megmentésék, azt a tervet főzték ki, hogy ez, Yvette ruhába öltözve Canche menyasszonyaként szerepeljen, Yvette pedig, mint dragonyoskapitány vezeti tévútra a csendőreket. Ezt a sugdolóaszt megleste Rinsbek baktek (Sziklay), kinek az a sajátsága, hogy keleti szél idején megöletül és amint fordul a szél, megjön a hallása. Keleti szél lévén, bátran beszélnek előtte, de hirtelen fordul a szél (mit a szinpadon keletre szelmalom szárnyai jeleznek) és ő egyes elejtett szavakból azt érti, hogy Yvette a nőruhába bújított kapitány, följelenti és elfogatja. Konkaradek márkí (Halasi), aki a leányát Irént (Heben Anna) akarja e vétetni Valentin, kényszeríti Yvettet, hogy vegye fel az uniformisát és vegye el

a leányát. »Azán majd kivégeztem«, mondja cinikusan: de a könyörület szerzők gondoskodtak róla, hogy ez a tragikus megoldás elmaradjon: a legvalóságosabb pillanatban megjön a »pardon« minden kiderül. Valentin elveszi Irént és Canche is már most nyugodt szívvel teheti nevére Yvette-et, mert hiszen éppen holdtöltekor sikerült a babonának eleget tenni.

E mulatságos mesének méltó fűszere Roger pompás zenéje.

A szereplők a nevezettek kivül Szilassy Róza, Serlegi Ida, Mátrai is egytől egyik kitesznek magukért és úgy a rendezés, mint a kiállítás se hagy kívánni valót.

Véres történetek.

A nőket s egyáltalában a gyengébb idegzetű olvasóinkat kérjük, hogy alábbi sorokat ne olvassák el.

Borzalmasan kezdődik szeptemberben a bűnkrónikája. Ime két történet, amelyek leírásának minden sorából csak úgy csurog a vér, az élénk fantáziájú reporterek szerint. E történetek a következők:

I.

Gyilkos terv Brunkaláné ellen.

Egy tegnapi estilap a főnebbi czímmel szóról-szóra a következőket írja:

A kora reggeli órákban az a szenzáció hírt járta be a fővárost, hogy a hírhedt Vasonkeőy-pör hősnőjét, Brunkala Lászlónét, kismárosi kastélyában meggyilkolták. A gyilkosság híre különböző variációkban került szájról-szájra. Valóságos rémgeregnyéből illő dolgokat beszélték arról a páratlan kegyetlenségről, amelylyel a gyilkos véres tettet végre-hajtotta. Sokan voltak, akik már azt is tudták, hogy a csendőrség a gazembert elfogta, aki nem volt más, mint Brunkalánének egyik régi elkeseredett ellensége.

A való tény az, hogy Brunkala Lászlóné ellen gyilkossági merényletet akart egy eddig ismeretlen gazember elkövetni, tervét azonban a közrejátszott körülmények folytán nem hajthatta végre.

Brunkala László néhány nap előtt valamű ügyes-bajos dologban elutazott Kis-Marosra. Az asszony egyedül maradt a nagy kastélyban, amely a falu legelőjén van építve. Tegnapielőtt váratlanul vendége érkeztek Brunkalánének. Este elhatározták, hogy vacsora után az egész társaság kirándulást tesz csolnakon, a szemben levő szigetre.

Ejél után egy óra volt, amikor a társaság partra szállt, s a vendégek eltávoztak. Brunkaláné kastélyába sietett, hogy nyugalomra térjen. Alig lépte át a küszöböt, hálószobájában feltűnő rendtelenséget talált. Halálos félelem fogta el s éjjeli szekrényéhez sietett, amelynek fiókjában férjének tőre szokott lenni. Legnagyobb rémületére a tőr hiányzott helyéről. Hirtelen az ajtóhoz rohant, amelyet magára zárt s aztán leült egy székre, várva a történéseket. A halálszejtelmeztől győőrt asszony reggeli volt ebben a kínos helyzetben. Szempilláit egy pillanatra sem merté behunyni.

Végre megvirradt. Emberek kezdtek járni a kastély ablaka alatt s Brunkaláné megmenekült kínos helyzetéből stb.

II.

Tervezett gyilkosság Bánffy Dezső báró ellen.

E czimen ma reggeli B. N. egész komolyan írja a következőket:

A nemzetiségek forradalmi törekvéseinek vakmerősége egyre közelebb jut immár a paroxizmushoz; a bennük lappangó gyűlölet, amelyet bizonyos mértékig óvatossá tett a memorandumperből merített okulás, ujabban leráz magáról minden féket s a szilaj lázításhoz, mely idebenn folyik, az utóbbi időben kezd hozzájárulni a külföldön s a külfölddel való összecskülés.

E mozgalomnak hőfokára nézve megdöbbentő adattal szolgálunk im a magyar közönségnek.

Budapest és Páris közt az utóbbi időben egy nagyszabású összeesküvésnek szálai szövődtek, melynek czélja Bánffy Dezső báró miniszterelnök meggyilkolása volt.

A tervezett merényletet a párisi és ki-vált a budapesti rendőrségnek ébersége és buzgósága szerencsésen megghusította, de a gyilkos szándék végrehajtásával megbízott egyén, a ki nek Páris az állandó lakó

helye, csakugyan meg ordult a napokban Budapesten, sőt talán még most is itt lap-pang fővárosunkban s tervének megvalósítá-sában nyilván csak az akadályozta meg, hogy bármerre járt-kelt körülünkben, min-denütt éberül megfigyelték érezték magát.

Ime, az Ausztriában lábrakapó federá-li-záló szláv politikának első fattyuhajtása stb. Meggyilkolni azt a kormányelnököt, aki nyíltan magyar sovínisztának vallja magát: ez a szándék az új irányzatnak debutja. Ezen a nyomon haladva könnyű dolog eltalálni a vakmerőségében immár korlátot nem ismerő mozgalomnak igazi czélját, utolsó gondolatát.

A párisi policzia a magyar miniszter-elnök élete ellen irányuló összeesküvésnek jutott a nyomára. Valóságos liga alakult a francia fővárosban, amolyan mafia-féle titkos vértörvényszék, amely Bánffy Dező báró meggyilkolásával akarja megtorolni a magyarországi nemzetiségieknek állítóla-gos szenvedéseit. A liga főemberei Rimler Károly, a császári és királyi külügyminisz-terium volt titkára, az ismert pánszláv poli-tikai ügynök és valami Buschi nevű ho-mályos egzisztencia, aki régebben osztrák katonatiszt volt s Párisban mint gróf és nyugalmazott ezredes szerepel.

A mafia Buschit bizta meg a gyilkosság végrehajtásával, aki körülbelül két héttel ezelőtt csakugyan el is tűnt Párisból. Vele együtt eltűnt Rimler is. Párisi tudósítónk utána járt a dolognak s megtudta, hogy Rimler az elutazás előtt azt mondta ház-népének, hogy Pozsonyba utazik s magával viszi egyik párisi barátját is.

Buschi csakugyan megfordult Budape-sten s néhány napig tartózkodott itt. A Royal-szállóban elegáns lakást bérelt s ut-léle alatt állandó kocsi tartott. A szálló személyzete ritkán látta otthon a rejtelmes idegent. Többnyire csak késő éjjel érkezett haza s lakásán senkit sem fogadott. Napközben többnyire Budán tartózkodott. Megtudtuk, hogy sűrűn járt a lánchíd körül a Piume szálló-ban és a Lánchíd kávéházban, amerre a miniszterelnök gyakran szokott elhajtani. Budavárában is megfordult több ízben, abban a disztéri sörcsarnokban, amely szemközti van a honvédelmi miniszterium északi homlokzatával. Szóval ott ólálkodott az idegen, amerre Bánffy miniszterelnök járn szokott. De tervének végrehajtására még csak kísérlet sem tett, stb.

Borzasztó!!!

TÁVIRATOK ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

A kiegyezés ügye.

Bécs, szept. 12. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A «Wiener Zeitung» szept. 1-éről keltezett császári pá-tenst tesz közzé, mely a *Reichs-rátót szept. 26-ára egybehívja.*

Harcz a dervisek ellen.

Cairo, szept. 2. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A távirósdrony Nasri sziget mellett vihar következtében elszakadt. A harciérőről érkezett utolsó jelentés, mely keddről van keltezve, jelenti, hogy a csapatok az ellenséggel találkoztak. Az ágyunaszádok a dervisek állását kikémlték és megállapították, hogy az Kerreriben Omdurman mellett van. A 21. lándzsás ezred előőrse rábukkant egy 200 emberre menő ellenséges csa-patra. Az ellenség igen nagy harczi kedvet mutatott, dobolt és lengette a zászlókat. Az ágyunaszádok erre rálöt-tek az ellenségre.

Uj elnök.

Rio de Janeiro, szeptember 2. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Campos Sales elnök tegnap este banketten beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy lelkiismeretesen akar eleget tenni azon ünneplés kötelezettségnek, melyet an-nak idején Londonban magára vállalt és habár csak egy párt által lett meg-választva, csak a közérdeket kívánja szolgálni, rendre és a legnagyobb taka-rékoságra fog törekedni, hogy a kül-földi adósságok rendes törlesztése mi-előbb kezdődhessen. Az elnök így fe-jezte be beszédét: Azon meggyőződéssel tértem vissza Európából, hogy csak egy erős, magát a közügyeknek szentelő kormány lesz képes a külföldnek hitel-

képességünkbe vetett bizalmát teljesen visszaszerezni.

A hadgyakorlatok.

Buziás, szept. 2. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Krieghammer közös hadügy-miniszter ma délelőtt ideérkezett.

Bécs, szept. 2. (Az *Esti Hírlap* tá-virata.) Ő Felsége *Ferencz Ferdinánd* és *Ferencz Szalvator* főhercegekkel és kíséretével reggel 5 $\frac{1}{2}$ órakor eluta-zott a buziási hadgyakorlatokra. A kül-földi katonai attasék délelőtt utaztak el.

Az Esti Hírlap sorsjátéka.

A magyar újságolvasás megkedveltet-sére és szélesebb körökben való terjesz-tésére az *Esti Hírlap* közönsége, tehát az egyházasok hírlap minden uvojeje számára mindennap a törvény felügyelete alatt álló tárgy-

sorsjátékot

rendezünk.

Egy krajczárért az *Esti Hírlap* minden uvojeje játszik és pedig nem csupán az aznapi számokra való sorso-láson, hanem a heti sorsoláson is.

A rendes napi sorsjáték nyeremények értéke 50 korona. A heti nyeremények pedig, amelyre az egész hét valamennyi napján, hétfőtől szombatig kibocsátott lapszámok játszanak 200 korona.

Gondunk volt arra, hogy valóban pénz-értékű, mindenképpen becses és — szük-ség esetén — azonnal pénzre tehető nyereménytárgyakat adjunk.

Igy választottuk a rendes napi ötven koronás nyereményekre a következőket:

1. Munkácsy összes munkái és élete. Nagy díszkiadás, vagy
2. Szép nagy olajfestmény arany kerethen vagy
3. Női aranyóra, aranyláncz-csal.

A kétszáz koronás nyereménytár-gyak:

1. A Pallas nagy Lexikona az összes ismeretek tára d sz-kötésben, vagy
2. Kétféle gyártmányú bicikli vagy
3. Kettős fedelű férfi arany-óra, aranyláncz-csal.

E sorsolásunkra a m. kir. szabadalmi hivataltól 11,614. szám alatt kézzáró-lagos szabadalmunk van, a m. kir. lottóüdvédéki igazgatóság pedig 769. számú rendeletével adta meg vállalko-zásunknak a pénzügyi hatósági engedélyt. A sorsolás kir. közjegyző hivatalos közreműködésével történik.

A mai nap kibocsátott lappéldányokra, a mai lap homlokán olvasható számokra a sorsolás a következő nap délelőtttar-tatik Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyző Andrassy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában s a sorsolás eredményét a húsz napján délután megjelenő számunkban közöljük.

A csütörtöki

lappéldányainkra való sorsolás ma pén-teken délelőtt ment végbe Weinmann Fülöp dr. kir. közjegyzőnek Andrassy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában.

Az 50 koronás nyereményre való sor-solásban résztvettek az szeptember 1-iki csütörtöki a napi kelettel kibocsátott ösz-szes lappéldányok a lap homlokzatán ol-vasható számokkal.

Nyerőnek kihuzatott a napi 50 ko-ronás nyereményre a csütörtöki

* AK—108 *

mint azt az alábbi közjegyzői hivatalos tanusítvány igazolja:

Ügyszám 1608/1898. Tanusítvány.

1 K. En dr. Weinmann Fülöp bu-dapesti királyi közjegyző hitele-sen tanusítom, hogy az *Esti Hírlap* sorsjátékánál mai napon délelőtt a 108 egyszámú uvojeje nyerőszám és AK sorszámbelü huzatolt ki.

Budapesten, egyezernyolczszázkilenc-vennyolcz évi szeptember hó másodikán. Weinmann Fülöp s. k. kir. közjegyző.

Felkérjük e csütörtöki lappéldány tulaj-donosát, hogy az 50 koronás, tetszése szerint választandó nyereménytárgy át-vétele végett kiadóhivatalunkban jelent-kezni sziveskedjék.

AZ ESTI HIRLAP Honvéd-u. 4.

ESTI HIREK.

Városi ügyek.

— Az elkobzott gyümölcs értéke-sítése. Huppert Sándor radacsi szesz-főző 1895-ben a fővárosi tanácsnak — az elkobzandó gyümölcs értékesítése czéljából azt az ajánlatot tette, hogy az elkobzott gyümölcsért, melyet szesz-főzésre használna föl, az első két évre évenként 300 forintot, a további négy évre évenként 400 forint hajlandó fizetni.

A tanács abból az okból, hogy nem lát elég biztosítékot arra, hogy az el-kobzott gyümölcs újból ne kerüljön mint gyümölcs elfogyasztásra, az aján-latot visszautasította, de a kérdésnek tanulmányozása végett kiadta a VIII-ik ügyosztálynak. Minthogy Huppert a belügyminiszterhez felebbezett és a belügyminiszter a tanács határozatát helybenhagyta, de annak indokait nem tette magáévá, a VIII. ügyosztály en-nek kapcsolatában azt az előterjesztést intézte a tanácshoz, hogy az elkobzott gyümölcs annak szeszolajjal történt denaturálása után a nevezett czélra felhasználható legyen, még pedig úgy, hogy a nagyobb mennyiségű gyümölcs elkobzása esetében a gyümölcs az illető fél javára értékesíttessék.

— A fővárosi minta-szőlőtelep nagybirtosa A tanács VIII-ik ügy-osztály azt az előterjesztést intézte a tanácshoz, hogy a minta-szőlőteleppel határos 7727/a tkv. számú 26 magyar holdnyi háromszögű területet a bérlet-ből kivegyje és a fővárosi minta-szőlő-telephez csatolja.

Rendőri hírek.

— Eltűnt gyermek. Widl Szaniszló napszámos ma jelentést tett a rendőrség-nek, hogy Pál nevű 2 éves fia, tegnap a Garam-utca 10. szám alatt levő lakásuk-ról kiment az utcára s azóta nyoma ve-szett. Az eltűnt szőke hajú, kék szemű, fehér inget és sötétkék nadrágot visel. A kicsike egyébként ugylászik valami csuda-gyermek, mert a rendőrség szerint — bár csak két éves — magyarul, németül és tótul beszél.

— Építés emlervérel. Az Enyed-utczán egy épülő ház telejéről ma dél-előtt 11 óra után egy napszámos leesett. A napszámos 55 éves, Voitko Balázs-nak hívják. Agyrázkódást kapott, be-szállították a Szt. János-kórházba.

Különlétek.

— A király adományai. A hiva-talos lap közlése szerint a király első bu-dapesti lövészhadastján és jótékonyági egye-sületnek 80 frtot, továbbá az első nagy-beckereki magyar katonai hadastján és betegsegélyző egyesület-nek 50 frtot, ösz-szesen 130 frtot adományozott magán pénzárából.

— Tanárathelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Morvay Győző dr. VI. ker. állami főreáliskolai rendes tanárt a budapesti VII. ker. állami főgimnáziumhoz hasonló minőségben áthe-lyezte.

— Ujítások a műegyetemen. A budapesti kir. József-műegyetem taná-csa az új tanévől kezdve nagy ujításo-kat hoz be. A kísérleti fizikat mint az első évben előadandó tárgyat kiküszö-bölik és egybeolvaslják a második évben hallgatók és már eddig is elő-adott technikai fizikával. Schuller Alajos műegyetemi tanár, ki eddig ezt a tár-gyat az első éves hallgatóknak előadta, zentral csak az első éves vegyészeknek fog előadást tartani. Ugyancsak keresz-tültvített ama tervet, hogy a mehani-kát egyben a szilárdságtannal két külön előadásban két tanár Réthy Mór dr. és Nagy Dező adja elő, az előbbi a más-odéves mérnök-, és építészeknek, az utóbbi a másodéves gépészmérnököknek. Ugyanígy behozták az első és második évben eddig előadott analiris és geo-metriai anyag redukálását és az eddig előadó három tanár szerepét cserélt,

megosztván a redukált anyagot, mind-egyik mást ad elő, mint eddig. — Na-gyon furcsa ujítás, hogy minden egyes beiratkozó egy ívet tartozik aláírni, amelyben becsületszavával fogadja hogy a kir. József-műegyetem szabályait meg fogja tartani.

— Elhunyt német tudós. Zimmer-mann Róbert, a bécsi egyetemnek volt bölcsészettanára, ma Prágában, 74 éves korában meghalt.

Függetlenségi szociálistapárt.

Hódmezővásárhelyen alakult ilyen. Leg-utóbb gyűlést tartottak a hódmezővá-sárhelyi Szabadságtéren. Mintegy 500-an jelentek meg. A tárgyak a szokásosak voltak: a munkások helyzete, fokozatos adórendszer, az általános szavazati jog, a függetlenségi szociálisták czéja, szak-egyesületek.

— Gyilkosságok. Két helyről is borzalmas gyilkosságokról értesítenek bennünket. Augusztus 23-ikán *Ipoly-Szalkán Koller* Károly nyugalmazott primási gazdatisztet holtan, már oszla-dozó állapotban találták meg a szom-szédok az istállóban. Öreg nővére, akivel a vagyonos gazdatiszt magányosan él-degelt, még élve ugyan, de borzasztóan összeszurkálva feküdt a szobában. Az esetről azonnal jelentést tettek az ille-tékes hatóságnak, de mert a vizsgálat megejtésére senkinek érkezett, 24-én eltemették a meggyilkolt gazdatisztet. Nővére él ugyan, de a rémülettől megőrült. Az elvetemedett gyilkost már elfogták egy *Varga* Izsák nevű rovtó multu szomszéd személyében. A gyilkos fiatal felesége szegényében felakasztotta magát, de idejében észrevették s meg-mentették. — A másik gyilkosság *Lóczban* történt. Egy fiatal gazdaember éjjel részegségében összevezett a fele-ségével, aki erre kizárta a lakásból. Amidőn a házba be nem juthatván, az eperfa alatt elaludt, az asszony kiment az udvarra s egy fejszével a mítsem sejtő ittas férjét meggyilkolta. Két lálóngó sebet vágott rajta, melyek egy-szerre kioltották életét. Másnap reggel a szerencsétlen asszony két gyermeké-vel kezén, önmaga jelentette föl magát a csendőrségnél.

— Halálozás. A budapesti önkéntes mentőegyesületnek halottja van. Kovács Ferencz szigorló orvosnövendék, aki az egyesületnek négy éven át volt buzgó mű-ködő tagja, ma reggel hosszas betegség után 24 éves korában meghalt. A fiatal orvosnövendéket holnap délután 4 órakor kísérik örök nyugalomra szülőinek rigó-utca 4. sz. alatti lakásáról. A végteszes-tésén az egyesület képviselletei magát, s ko-porsójára koszorút helyez. Az elhunytban Kovács Albert volt országgyűlési képviselő fiát gyászolja.

— Az *Esti Hírlap* nyerője. Az *Esti Hírlap* augusztus 31-iki sorsolá-sának nyertesé jelentkezett ma kiadó-hivatalunkban 50 koronás nyereménye-ért. A szerencés nyerő

Rozgonyi Ignác

(lakik Ujpest Virág-utca 14.)

kinek kiadóhivatalunk az 50 korona értékű nyereménytárgyat a nyertesnek kihuzott augusztus 30-iki keddi DD—533 számú lappéldány llenében tús-tént kiszolgáltatta, mit a nyerő saját-kezüleg aláírt s kiadóhivatalunkban bárki által megtekinthető nyugtája igazol.

— A káröröm. A történet hőse egy fiatalember, aki nagy donzsuan híreben áll. Köteteket lehetne összeírni a szeren-cséről. Nos tehát, ez a fiatalember a napokban magára vette Hymen rózsalán-czait, egy elragadó fiatal leányt vezetett oltárhoz. A templom zsufoltság tele volt és feltűnő módon többnyire férfiakkal, azok között is az idősebbek voltak tulnyomó számban.

— Miért ez a nagy sokaság? — kér-dezte valaki a völégénynek egy jó ismerősétől.

— Pszt! Halkabban... Ezek a férjek. Kárörvendeni jöttek ide — felelte a jól-értelmes férfiú.

